

Olsztyn, dnia 3 lipca 2018 r.

PS-IV.431.2.6.2018.BJ

Pani Magdalena Baprawska
p.o. Kierownika
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Pozezdrzu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził kontrolę kompleksową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu, w dniach: 23-27 kwietnia 2018 r. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.) - zwanej dalej ustawą, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.258.2018 z dnia 11 kwietnia 2018 roku.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, za okres od 1 stycznia 2017 r. do 27 kwietnia 2018 r.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 5 czerwca 2018 r. (data wpływu do tut. Urzędu 6 czerwca 2018 r.).

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów oraz o sporządzone przez Panią informacje.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonych czynności nadzorczych ustalono, że zakres działania oraz organizacja wewnętrzna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu wynikają ze statutu i regulaminu organizacyjnego jednostki.

W toku kontroli ustalono, że w związku z długotrwałą, usprawiedliwioną nieobecnością kierownika Ośrodka, Wójt Gminy Pozezdrze wyznaczył Panią do pełnienia obowiązków kierownika GOPS i udzielił upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, na okres od 22.01.2018 r., do powrotu do pracy kierownika GOPS.

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Ośrodka stwierdzono, że Pani, jako pełniąca obowiązki kierownika, oraz kierownik jednostki, spełniały wymagania kwalifikacyjne określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, do zatrudnienia na zajmowanych stanowiskach.

Kwalifikacje zawodowe opiekunki świadczącej usługi opiekuńcze w ramach realizacji zadania własnego gminy, są zgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 936).

Ustalono, że w roku 2017 pracę socjalną wykonywało dwóch pracowników socjalnych: specjalista pracy socjalnej, jak również Pani, zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego. Stwierdzono, że pracownicy socjalni spełniali wymagania kwalifikacyjne określone w ustawie o pomocy społecznej do zatrudnienia na zajmowanych stanowiskach.

Od 22.01.2018 r. pracę socjalną wykonywał tylko jeden pracownik socjalny. Ustalono, że nie zatrudniono za Panią pracownika socjalnego, na zastępstwo.

Biorąc powyższe pod uwagę, stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pozezdrzu był niezgodny z wymogiem art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Stosownie do art. 110 ust. 12 ww. ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą obniżoną jakością realizowanych zadań.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 zdanie drugie, ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 902 ze zm.), jeżeli zachodzi konieczność zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy, pracodawca może w tym celu zatrudnić innego pracownika na podstawie umowy o pracę na czas określony, obejmujący czas tej nieobecności.

Pracownicy socjalni otrzymywali dodatek przysługujący im na podstawie art. 121 ust. 3a ustawy, w kwocie 250 zł. Ustalono, że z dniem przejścia obowiązków kierownika nie pobierała Pani dodatku do wynagrodzenia.

Ponadto analiza zakresów czynności pracowników socjalnych zatrudnionych w jednostce, w okresie objętym kontrolą wykazała, że wykonywali oni inne zadania, niewynikające z ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować zmniejszeniem faktycznego wymiaru czasu pracy przeznaczonego na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Ustalono, że kierownik przekazała do Rady Gminy w Pozezdrzu sprawozdanie z działalności Ośrodka za rok 2016 r., natomiast Pani, za 2017 r. Stwierdzono, że sprawozdania nie zawierały wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej, co jest niezgodne z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość skutkuje brakiem zapoznania rady gminy z potrzebami w zakresie pomocy społecznej.

Ustalenia w zakresie stanu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wykazały, że Gmina Pozezdrze realizowała zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, za wyjątkiem zadań wynikających z art. 17 ust. 1 pkt: 6, 7, 8, 9, 15, 16a, ze względu na brak potrzeb (Ośrodek nie stwierdził potrzeb i nie wpłynęły wnioski) oraz art. 17 ust. 2 pkt 2, 3, 3a ustawy o pomocy społecznej.

Stwierdzono, że Gmina w okresie objętym kontrolą nie realizowała zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym tj. nie opracowała i nie realizowała gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Poprzednia strategia obowiązywała w latach 2008 – 2015. Nowa strategia została przyjęta przez Radę Gminy w Pozezdrzu uchwałą Nr XXXV/218/18 z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2025.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem realizacji zadania obowiązkowego gminy wynikającego z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

Stwierdzono, że Gmina Pozezdrze nie realizowała zadania własnego o charakterze obowiązkowym, o którym mowa w art.17 ust 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, tzn. nie prowadziła i nie zapewniała miejsc w mieszkaniach chronionych.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą niezabezpieczeniem mieszkańcom gminy pomocy i wsparcia w ww. formie.

Gmina częściowo realizowała zadanie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 11 tzn. organizowała i świadczyła usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych.

Gmina Pozezdrze nie realizowała zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z art. 18 ustawy o pomocy społecznej.

W celu dokonania oceny prawidłowości postępowania w sprawach przyznania świadczeń z pomocy społecznej wynikających z realizacji przez Ośrodek zadań określonych w art. 17 ustawy o pomocy społecznej oraz prowadzenia związanej z tym dokumentacji,

dokonano analizy losowo wybranych spraw, które dotyczyły osób otrzymujących pomoc i tych, którym pomocy odmówiono.

Z ustaleń kontrolnych wynika, że decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy wynikające z kpa. Odbiór decyzji w każdym przypadku został potwierdzony przez adresata.

W toku kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni nie zawierali kontraktów socjalnych z beneficjentami, nie prowadzili projektów socjalnych. Kontrolujący stwierdzili, że rodzinne wywiady środowiskowe były nieczytelne, zapisy były poprawiane. Pracownik socjalny nie realizował pracy socjalnej w zakresie wynikającym z potrzeb osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, z uwagi na obciążenie pracą.

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować brakiem poprawy w funkcjonowaniu osób i rodzin w ich środowisku.

W zakresie dokumentacji i realizacji zasiłków okresowych, celowych, specjalnego zasiłku celowego, z zakresu przyznawania świadczeń w ramach wieloletniego rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz przyznawania usług opiekuńczych i ustalania odpłatności za usługi, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W toku kontroli ustalono, że warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania określała uchwała Nr XXXVIII/239/09 Rady Gminy w Pozezdrzu z dnia 29 grudnia 2009 r. Stwierdzono, że niniejsza uchwała nie określała kosztu 1 godziny usług. W toku kontroli udzielono instruktążu kierownikowi jednostki w powyższym zakresie.

Analiza dokumentacji przyznania zasiłków stałych wykazała w 1 przypadku nieprawidłowość polegającą na przekroczeniu terminu sporządzenia aktualizacji wywiadu stosownie do wymogu art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków ww. nieprawidłowości.

W przedmiocie kierowania oraz ustalania i zmiany odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 2 przypadkach przekroczenie miesięcznego terminu załatwienia sprawy oraz brak powiadomienia strony o powodach zwłoki i brak wskazania nowego terminu załatwienia sprawy.

Powyższe skutkowało dłuższym, nieuzasadnionym terminem oczekiwania stron na wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie skierowania do dps.

- w 1 przypadku przekroczenie terminu przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.

W toku kontroli stwierdzono, że Gmina Pozezdrze podjęła uchwałę Nr XXXIV/209/18 dnia 5 marca 2018 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt

w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Ustalono, że Gmina Pozezdrze nie prowadziła schroniska, noclegowni ani ogrzewalni, jak również nie zawarła z inną gminą porozumienia, które zabezpieczałoby potrzeby osób bezdomnych.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości i uchybienia zostały z Panią omówione. Udzielono instruktaży, o których mowa w protokole z kontroli.

Osobą odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia jest Pani, jako pełniąca obowiązki kierownika oraz kierownik jednostki. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości i uchybień był, niedostateczny nadzór ze strony osób kierujących, brak zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Podjąć działania w kierunku spełnienia wymogu art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), stanowiącego o zatrudnieniu pracowników socjalnych w ośrodku pomocy społecznej proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, jednak nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. O podjętych działaniach powiadomić organ nadzoru w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.
2. Niezwłocznie wyeliminować z zakresów obowiązków pracowników socjalnych realizację innych zadań, niewynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).
3. Przestrzegać zasady przedstawiania radzie gminy corocznie potrzeb ośrodka w zakresie pomocy społecznej, zgodnie z wymogiem art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), uwzględniając w nich m. in. potrzebę zatrudnienia pracowników socjalnych.
4. Przed zakończeniem obowiązywania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Pozezdrze, podejmować intensywne działania w celu opracowania nowej strategii, zgodnie z wymogiem art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).
5. Podjąć działania w celu realizacji zadania: „prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych”, o którym stanowi art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia

12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).

6. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy, aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego sporządzać nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).
7. Wywiady środowiskowe przeprowadzać w terminach określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1788).
8. Przestrzegać zasady, załatwienia spraw bez zbędnej zwłoki, a w każdym przypadku niezałatwienia sprawy w terminie zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia, zgodnie z art. 35 i 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.).

Jednocześnie uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w czasie prowadzenia kontroli w GOPS w Pozezdrzu, wskazuję następujące działania:

1. Przygotować i przedłożyć Radzie Gminy w Pozezdrzu, projekt uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania, z uwzględnieniem kosztu 1 godziny usług opiekuńczych, zgodnie z wymogiem art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.
2. Podjąć działania w kierunku prowadzenia w gminie schroniska, noclegowni i ogrzewalni lub zawarcie w tym zakresie porozumienia z inną gminą, która prowadzi ww. placówki.

Na podstawie art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przysługuje Pani prawo, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłoszenia do nich zastrzeżeń. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, bądź nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, informację o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków jest Pani zobowiązana przekazać do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Kozłowska
Kierownik Oddziału
w Wydziale Polityki Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Ewa Kordalska